

روزی رسول خدا پس از بیان جایگاه علمی امیر مؤمنان علی (ع) فرمود: « دروغ می گوید کسی که می پندارد مرا دوست دارد، در حالی که دشمنی و کینه تو در دل اوست؛ زیرا تو از من هستی و من از تو ... کسی به فلاح می رسد که پیرو تو باشد و به هلاکت می رسد کسی که از تو دوری گزیند. مثل تو و امامان از فرزندان تو مَثَل کشتی نوح است؛ هرکس بر آن سوار شود، نجات یابد و هرکس سرپیچی کند، هلاک شود. مَثَل شما مثل ستارگان آسمان است که چون ستاره ای غایب شود، ستاره ای طلوع می کند تا روز قیامت

حضرت علی(ع) در میدان جنگ شجاع ترین؛ در محراب عبادت، عابدترین؛ در مقام قضاوت، دقیق ترین؛ در کلاس درس، عالم ترین؛ در بلاغت و زیبایی سخن، بلیغ ترین و در عرصه حکمرانی، عادل ترین است.

فضائل و ویژگی های امام علی(ع)

علم بی کران

سخنان ایشان در جهان شناسی، انسان شناسی، دین شناسی، حکومت و کشورداری، نظام اجتماعی و اقتصادی، اخلاق و فضیلت و سایر موضوعات مورد نیاز هدایت و سعادت انسان.

نمونه: کتاب « نهج البلاغه »

دین و زندگی ۲

بخشی از سخنرانی‌ها، نامه‌ها و پند و اندرزهای امام علی (ع) بهره‌مندی دانشمندان بزرگ جهان اسلام از زمان تدوین این کتاب تاکنون شرح نوشتن برخی دیگر از دانشمندان هم برای استفاده بیشتر مردم از این کتاب مانند شرح ابن ابی الحدید از دانشمندان بزرگ اهل سنت در مقدمه کتاب خود می‌گوید: «به حق، سخن علی را از سخن خالق فروتر و از سخن مخلوق (دیگر انسان‌ها) برتر خوانده‌اند.»

وی در شرحی که بر خطبه 221 نهج البلاغه نوشته است، می‌گوید: «قسم می‌خورم به کسی که همه ائمت‌ها به او قسم می‌خورند، که پنجاه سال است این خطبه را مطالعه می‌کنم و در این پنجاه سال، بیش از هزار مرتبه آن را خوانده‌ام، و تاکنون هیچ بار آن را نخوانده‌ام مگر آنکه در جان من شگفتی و بیداری عمیقی ایجاد کرده است. چقدر خطبا و موعظه‌کنندگان درباره مرگ و آخرت خطبه خوانده‌اند! و من چقدر خطبه‌های آنان را خوانده و در آن تأمل کرده‌ام! اما تا کنون هیچ کدام از آنها تأثیر این خطبه را در جان من ایجاد نکرده است.»

تنها معلّم امیرالمؤمنین: پیامبر اکرم (ص)
دانش ایشان متصل به دانش پیامبر و دانش پیامبر ناشی از وحی الهی (رابطه طولی میان علم علی(ع) و پیامبر(ص) و علم الهی)

دین و زندگی ۲

نتیجه: وصول ایشان به درجه ای که پاسخ سؤال افراد در هر موردی را بی درنگ و در کمال درستی پاسخ می داد.

پیامبر اکرم(ص): اَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَ عَلِيُّ بَابُهَا فَمَنْ أَرَادَ الْعِلْمَ فَلْيَأْتِهَا مِنْ بَابِهَا
من شهر علم هستم و علی در آن است. هرکس می خواهد به این علم برسد،
باید از در آن وارد شود.

امام علی(ع): « هرگاه از پیامبر سؤال می کردم، پاسخم را می داد و اگر در
حضورش سکوت می کردم، ایشان پیشگام می شد و از دانش خود مرا بهره
مند می ساخت»

سؤال در میدان جنگ جمل

شک و تردید مردی در چکاچک شمشیرها و نیزه ها و در لابه لای نعره ها و
فریادهای رزم آوران جنگ جمل

«خدایا، حق با کدامین طرف است؟ در یکسو علی، وصی پیامبر و امیرمؤمنان،
سردار بزرگ اسلام و در سوی دیگر، برخی بستگان پیامبر و دوتن از صحابه آن
حضرت، یعنی «طلحه» - مرد خوش سابقه اسلام - و «زبیر» - دلاور میادین
نبرد...»

پاسخ امام به او:

دین و زندگی ۲

قراردادن معیاری در اختیار آن مرد تا همواره جریانها و شخصیت‌های سیاسی و اجتماعی را بر اساس آن معیار ارزیابی کند و حق و باطل بودن آنها را به دست آورد.

امام علی (ع): « کار را واژگون کرده ای! می خواهی حق و باطل را به وسیله شخصیت ها بشناسی، درحالیکه شخصیت ها هستند که باید با مقیاس حق، سنجیده شوند. ابتدا حق را بشناس تا بتوانی اهل آن را بشناسی؛ و نیز ابتدا باطل را بشناس تا بتوانی اهل آن را شناسایی کنی.»

عدالت بی مانند

قبول خلافت پس از 25 سال کنار گذاشته شدن از حق خلافت هنگام مواجهه با درخواست عمومی مردم و اصرار آنها

الگو قرار دادن سیره و روش پیامبر و مبارزه با تبعیض و نابرابری و برقراری عدالت از همان آغاز کار

امام علی (ع) (در روزهای آغازین حکومت در مسجد): «ای مردم، گروهی بیش از حق خود از بیت المال و اموال عمومی برداشته اند و جیب خود را انباشته اند و ملک و باغ خریده اند اینان در حقیقت ننگ دنیا و عذاب آخرت را خریده اند؛ اما بدانید که من حق مردم مظلوم را از اینان بازمی ستانم و از این پس سهم همه مسلمانان را از بیت المال به طور مساوی خواهم داد.»

دین و زندگی ۲

فردای آن روز، پس از پرداخت هزینه های عمومی کشور از بیت المال، باقی مانده آن را میان مردم به طور مساوی تقسیم کرد.

نتیجه: خوش حالی محرومان و اعتراض عده ای که دوره های قبل دریافت های ویژه و کلان داشتند.

امام علی (ع): « سوگند به خدا، اگر همه دنیا را [با تمام وسعتش] به من بدهند تا به اندازه گرفتن پوست جو از دهان موری، خدا را نافرمانی کنم، نخواهم کرد»

اصلاح امور از همان ابتدا توسط امام علی(ع)

برکناری فرمانروایانی همچون معاویه که به ناحق به پست و مقام رسیده بودند و به شیوه پادشاهان و امپراتوران ستمگر حکومت می کردند

برای این کار چنان مصمم بود که حتی به مصلحت اندیشی برخی از یاران خویش نیز عمل نکرد

برخی به آن حضرت گفتند: معاویه فردی دنیاطلب و قدرتمند است و برکناری او، سبب جنگ با شما می گردد.

امام علی (ع): « به خدا سوگند، حتی برای دو روز نیز او را به کار نخواهم گذاشت و من هیچ گاه گمراه کنندگان را کارگزار خود قرار نخواهم داد.»

دین و زندگی ۲

عدالت ورزی امیرالمؤمنین و توجهش به محرومان و فقیران و زندگی ساده ایشان سرمشقی برای ما مسلمانان است و با اینکه نمی توانیم دقیقاً مانند ایشان عمل کنیم، اما می کوشیم خود را به این سرمشق نزدیک تر نماییم.

خبردار شدن امام از شرکت فرماندارش در بصره در یک مهمانی بدون حضور فقیران و وجود غذاهای رنگارنگ.

نوشتن نامه ای تند به او و اعتراض به کار وی و توضیح شیوه صحیح زندگی حاکم

امام علی (ع): « من که امام شما هستم، از این جهان به دو جامه کهنه، بسنده کرده و از خوراکی ها به دو قرص نان. بدانید که شما نمی توانید اینگونه زندگی کنید؛ لیکن مرا در پارسایی و تلاش و پاکدامنی و درستکاری یاری نمایید»

مدرسه مجازی آینو